

BÀI 4. THẤT NGHIỆP

(3 tiết)

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức

Sau bài học này, HS sẽ:

- Nêu được khái niệm, liệt kê được các loại hình thất nghiệp.
- Giải thích được nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp.
- Mô tả được hậu quả của thất nghiệp đối với nền kinh tế và xã hội.
- Nêu được vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp.

2. Năng lực

Năng lực chung:

- Năng lực giao tiếp và hợp tác: Biết tham gia các hình thức làm việc nhóm phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ để làm rõ nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp. Đồng thời biết sử dụng ngôn ngữ để trình bày các thông tin, ý tưởng trong thảo luận, đánh giá hậu quả của thất nghiệp và vai trò của Nhà nước trong kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp.
- Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo: Phân tích được các thông tin, câu chuyện, tình huống và trường hợp trong bài học và thực tiễn cuộc sống liên quan đến vấn đề thất nghiệp.

Năng lực đặc thù:

- Năng lực điều chỉnh hành vi: Hiểu được trách nhiệm của mỗi công dân trong thực hiện chủ trương, chính sách của Nhà nước về thất nghiệp; ủng hộ những hành vi chấp hành và phê phán những hành vi vi phạm chủ trương, chính sách của Nhà nước trong việc kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp.
- Năng lực phát triển bản thân: Tự đánh giá được điểm mạnh, điểm yếu, khả năng, điều kiện của bản thân trong giải quyết vấn đề thất nghiệp.
- Năng lực tìm hiểu và tham gia các hoạt động kinh tế - xã hội: Hiểu được kiến thức về thất nghiệp, đường lối, chính sách của Nhà nước về thất nghiệp; giải thích được một cách đơn giản một số hiện tượng thất nghiệp; vận dụng được kiến thức đã học để phân tích, đánh giá, xử lý các hiện tượng trong đời sống xã hội liên quan đến thất nghiệp, đề xuất để tránh không bị rơi vào tình trạng thất nghiệp.

3. Phẩm chất:

- Chăm chỉ, trung thực và có trách nhiệm khi tham gia các hoạt động để tạo việc làm phù hợp với lứa tuổi.
- Yêu nước, tin tưởng vào đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách của Nhà nước trong giải quyết vấn đề thất nghiệp.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

- SHS, SGK, SBT môn Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 11, Giáo án;
- Tranh/ ảnh, clip, câu chuyện, thông tin về thất nghiệp;
- Giấy A4, phiếu học tập, đồ dùng đơn giản để sắm vai;
- Máy tính, máy chiếu, bài giảng Powerpoint,...(nếu có).

2. Đối với học sinh

- SHS, SBT Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 11.
- Vở ghi, bút, dụng cụ học tập theo yêu cầu của GV.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A. HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Giới thiệu ý nghĩa bài học, khai thác trải nghiệm của HS về vấn đề liên quan đến nội dung bài học mới, tạo hứng thú cho HS.

b. Nội dung:

- GV yêu cầu HS đọc thông tin SHS tr.22 và trả lời câu hỏi, đưa ra suy nghĩ của bản thân về vấn đề đó.
- GV dẫn dắt vào bài học.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về trường hợp đó và suy nghĩ của HS về vấn đề thất nghiệp.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV mời 1 HS đọc to trường hợp phần Mở đầu trong SHS tr.22 và yêu cầu HS trả lời câu hỏi: Ở trường hợp trên, anh A và người lao động của doanh nghiệp X đang gặp phải vấn đề gì ? Hãy chia sẻ suy nghĩ của em về vấn đề đó.

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS lắng nghe, suy nghĩ câu trả lời.
- GV quan sát, hướng dẫn, hỗ trợ (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

- GV mời 1 - 2 HS trả lời câu hỏi:

+ Ở trường hợp trên, ông A và người lao động của doanh nghiệp X đang trong tình trạng thất nghiệp.

Chia sẻ suy nghĩ:

+ Thất nghiệp là tình trạng người lao động mong muốn có việc làm nhưng chưa tìm được việc làm.

+ Tình trạng thất nghiệp xảy ra do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan.

- Các HS khác nhận xét, bổ sung (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá, tuyên dương câu trả lời của HS.
- GV dẫn dắt vào nội dung bài mới: Thất nghiệp là hiện tượng tất yếu trong nền kinh tế thị trường, có ảnh hưởng trực tiếp đến mọi mặt chính trị, kinh tế, xã hội. Do vậy, giảm tỉ lệ thất nghiệp, bảo đảm việc làm, ổn định đời sống cho người lao động trở thành mục tiêu quan trọng của mỗi quốc gia.

Để hiểu rõ hơn, chúng ta sẽ tìm hiểu trong bài học hôm nay - **Bài 4. Thất nghiệp.**

B. HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

Hoạt động 1: Tìm hiểu khái niệm thất nghiệp và các loại hình thất nghiệp

a. Mục tiêu: HS nêu được khái niệm thất nghiệp và các loại hình thất nghiệp

b. Nội dung:

- GV hướng dẫn HS đọc thông tin, quan sát biểu đồ trong SHS tr.16-17 và trả lời câu hỏi.

- GV rút ra kết luận về khái niệm thất nghiệp và các loại hình thất nghiệp

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về khái niệm lạm phát và các loại lạm phát.

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV - HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Nhiệm vụ 1: Khái niệm thất nghiệp Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV dẫn: Trong nền sản xuất, lực lượng lao động gồm những người lao động trong độ tuổi lao động, có khả năng lao động, đang có việc làm hoặc đang tìm kiếm việc làm. - GV yêu cầu HS làm việc cá nhân, đọc trường hợp 1 trong SHS tr.23 và trả lời câu hỏi: Trong gia đình anh M, ai là người muốn kiếm việc làm nhưng chưa tìm được? Ai là người tự nguyện thất nghiệp? - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận về khái niệm thất nghiệp. Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS làm việc cá nhân, đọc trường hợp 1 SHS tr.23 và trả lời câu hỏi. - HS rút ra kết luận về khái niệm thất nghiệp theo hướng dẫn của GV. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS khi cần. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện 1 - 2 HS trả lời câu hỏi: Trong gia đình anh M: + Anh M và bố của anh là người muốn kiếm việc làm nhưng chưa tìm được việc làm. + Vợ anh M là người tự nguyện thất nghiệp (biểu hiện: vợ anh M đã xin được làm tạp vụ tại một cơ sở sản xuất kinh doanh, nhưng do mức lương thấp và không đúng với chuyên môn của mình, nên vợ anh M không muốn đi làm). - GV rút ra kết luận về khái niệm thất nghiệp. - Các nhóm HS nhận xét và bổ sung ý kiến cho nhau (nếu có). Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ	1. Tìm hiểu khái niệm thất nghiệp và các loại hình thất nghiệp a. Khái niệm thất nghiệp Thất nghiệp là tình trạng người lao động mong muốn có việc làm nhưng chưa tìm được việc làm.

học tập

- GV nhận xét, đánh giá và kết luận.
- GV chuyển sang nhiệm vụ tiếp theo.

Nhiệm vụ 2: Các loại hình thất nghiệp

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV yêu cầu HS làm việc cá nhân, đọc trường hợp 1 trong SHS tr.23 và trả lời câu hỏi: Trong gia đình anh M, ai là người thất nghiệp tự nguyện, ai là người thất nghiệp không tự nguyện?
- GV cho HS đọc trường hợp sau để hiểu rõ hơn về thất nghiệp tự nhiên:

Do công việc không phù hợp với chuyên môn được đào tạo nên anh M xin thôi việc ở công ty, còn người bạn thân của anh là V mới chuyển từ Thành phố Hồ Chí Minh ra Hà Nội sinh sống nên chưa xin được việc làm mới. Cả hai đều đang thất nghiệp tạm thời.

- GV chia lớp thành 2 nhóm lớn, thảo luận và trả lời câu hỏi:

+ **Nhóm 1:** Các trường hợp trên cho thấy thất nghiệp tự nhiên bao gồm những dạng thất nghiệp nào?

+ **Nhóm 2:** Những dạng thất nghiệp này có diễn ra thường xuyên, phổ biến trong đời sống xã hội không? Theo em, còn có những loại thất nghiệp nào khác?

- GV tiếp tục yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi, đọc trường hợp 2 SHS tr.23 và trả lời câu hỏi:

Tình hình thất nghiệp sẽ thay đổi như thế nào khi nền kinh tế phục hồi hay suy thoái?

- GV hướng dẫn HS rút ra kết luận về các loại hình thất nghiệp

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS làm việc cá nhân, đọc trường hợp 1 SHS tr.23 và trả lời câu hỏi.
- HS thảo luận nhóm, dựa vào hiểu biết của bản thân để trả lời câu hỏi.
- HS thảo luận nhóm đôi, đọc trường hợp 2 SHS tr.23 và trả lời câu hỏi
- HS rút ra kết luận về các loại hình thất nghiệp theo hướng dẫn của GV.

b. Các loại hình thất nghiệp

Phân loại theo nguồn gốc thất nghiệp:

- Thất nghiệp tự nhiên: biểu thị mức thất nghiệp bình thường, luôn tồn tại trong xã hội, bao gồm các dạng:

+ Thất nghiệp tạm thời: phát sinh do sự dịch chuyển không ngừng của người lao động giữa các loại công việc hoặc giữa các giai đoạn khác nhau trong cuộc sống.

+ Thất nghiệp cơ cấu: gắn liền với biến động cơ cấu kinh tế và sự thay đổi của công nghệ -> yêu cầu lao động có trình độ cao hơn.

- Thất nghiệp chu kì: tương ứng với từng giai đoạn trong chu kì kinh tế: + Thất nghiệp chu kì ở mức cao khi nền kinh tế suy thoái.

+ Thất nghiệp chu kì ở mức thấp khi kinh tế phát triển, mở rộng.

Phân loại theo tính chất:

- Thất nghiệp tự nguyện:

+ Do người lao động không muốn làm việc,

+ Do điều kiện làm việc.

+ Do mức lương chưa phù hợp với họ.

- Thất nghiệp không tự nguyện: khi người lao động mong muốn đi làm nhưng không thể tìm kiếm được việc làm.

- GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS khi cần. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện 1 - 2 nhóm trả lời câu hỏi: + Trường hợp 1: Trong gia đình anh M, vợ anh là người thất nghiệp tự nguyện; anh M và bố anh thất nghiệp không tự nguyện. + Trường hợp 2: ● Khi kinh tế suy thoái, các doanh nghiệp phải thu hẹp sản xuất, nhiều người lao động bị mất việc làm => gia tăng tình trạng thất nghiệp trên quy mô lớn. ● Khi kinh tế được phục hồi, các doanh nghiệp mở rộng sản xuất, thu hút lại nhiều lao động => lượng người thất nghiệp giảm dần. - GV rút ra kết luận về các loại hình thất nghiệp. - Các nhóm HS nhận xét và bổ sung ý kiến cho nhau (nếu có). Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét, đánh giá và kết luận. - GV chuyển sang nội dung tiếp theo.	
--	--

Hoạt động 2: Tìm hiểu nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp

a. Mục tiêu: HS giải thích được nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp.

b. Nội dung:

- GV hướng dẫn HS đọc các trường hợp SHS tr.24 và trả lời câu hỏi.
- GV rút ra kết luận về nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp.

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV - HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV chia lớp thành 2 nhóm lớn, yêu cầu HS đọc trường hợp 1, 2 SHS tr.24 và trả lời câu hỏi: + Nhóm 1: Đọc trường hợp 1 và trả lời câu hỏi: Chị Y và nhóm bạn thất nghiệp do những nguyên nhân nào? + Nhóm 2: Đọc trường hợp 2 và trả lời câu hỏi: Em hãy phân tích nguyên nhân dẫn đến hiện tượng thất nghiệp của một số sinh viên ngành Dược, Điều dưỡng ở tỉnh N.	2. Tìm hiểu nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp - Nguyên nhân chủ quan: bị đuổi việc do vi phạm kỉ luật, tự thôi việc do không hài lòng với công việc đang có, do thiếu kĩ năng làm việc,... - Nguyên nhân khách quan: do cơ sở sản xuất kinh doanh đóng cửa, do sự mất cân đối giữa cung và cầu trên thị trường lao động.

- GV hướng dẫn HS rút ra kết luận về nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp.

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc các thông tin SHS tr.24 và vận dụng sự hiểu biết của mình để trả lời câu hỏi.

- HS rút ra kết luận về nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp theo hướng dẫn của GV.

- GV theo dõi, hỗ trợ HS trong quá trình học tập.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

- GV mời 1 - 2 HS trả lời câu hỏi:

Trường hợp 1:

+ Chị Y thất nghiệp là do: chị không hài lòng với công việc hiện có, vì công việc này không phù hợp với sở thích và chuyên môn.

+ Anh T thất nghiệp là do: anh đã vi phạm kỉ luật lao động nhiều lần nên bị công ty sa thải.

+ Anh X thất nghiệp là do: doanh nghiệp mà anh đang làm việc có sự điều chỉnh, thu hẹp quy mô sản xuất, kinh doanh.

Trường hợp 2:

Nguyên nhân dẫn đến hiện tượng thất nghiệp của một số sinh viên ngành Dược, Điều dưỡng ở tỉnh N là do: sự mất cân đối giữa cung và cầu trên thị trường lao động.

Cụ thể:

+ Số sinh viên theo học các ngành Dược, Điều dưỡng ở các hệ cao đẳng, trung cấp tốt nghiệp hằng năm rất lớn, khiến cho nguồn cung lao động (ở 2 ngành này) lớn.

+ Nhu cầu tuyển dụng việc làm ở 2 ngành dược và điều dưỡng tại tỉnh N nhỏ.

- GV rút ra kết luận về nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp.

- Các nhóm khác nhận xét, bổ sung (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét và kết luận.

- GV chuyển sang nội dung tiếp theo.

Hoạt động 3: Tìm hiểu hậu quả của thất nghiệp

a. Mục tiêu: HS nêu được hậu quả của thất nghiệp đối với nền kinh tế và xã hội.

b. Nội dung:

- GV yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi, đọc thông tin trong SHS tr.25 và trả lời câu hỏi.

- GV rút ra kết luận về hậu quả của thất nghiệp.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về hậu quả của thất nghiệp

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV - HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi, đọc thông tin SHS tr.25 và trả lời câu hỏi: Qua các thông tin trên, em hãy cho biết thất nghiệp đã tác động đến người lao động, doanh nghiệp và nền kinh tế như thế nào. Vì sao? Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS đọc thông tin SHS tr.25, thảo luận đôi và trả lời câu hỏi. - GV theo dõi, hỗ trợ HS trong quá trình học tập. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện 1 - 2 nhóm trả lời câu hỏi. - GV rút ra kết luận về hậu quả của thất nghiệp. - Các nhóm khác nhận xét, bổ sung. Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét và kết luận. - GV chuyển sang nội dung tiếp theo.	3. Tìm hiểu hậu quả của thất nghiệp - Đối với người bị thất nghiệp: ảnh hưởng đến thu nhập của người lao động, đời sống của họ gặp nhiều khó khăn, ảnh hưởng đến kiến thức chuyên môn, nghề nghiệp. - Đối với doanh nghiệp: nhu cầu xã hội bị giảm sút, hàng hóa và dịch vụ không có người tiêu dùng, cơ hội kinh doanh giảm, nhiều doanh nghiệp phải thu hẹp sản xuất hoặc đóng cửa. Đối với nền kinh tế: gây lãng phí nguồn lực, làm cho nền kinh tế rơi vào tình trạng suy thoái, tốc độ tăng trưởng kinh tế giảm, ngân sách nhà nước suy giảm,... - Đối với chính trị – xã hội: hiện tượng tiêu cực trong xã hội phát sinh nhiều, gây ra xáo trộn trong xã hội, trật tự xã hội không ổn định, hiện tượng bãi công, biểu tình,... tăng lên.

Hoạt động 4: Tìm hiểu vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp

a. Mục tiêu: HS nêu được vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát, kiểm chế thất nghiệp.

b. Nội dung:

- GV yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi, đọc thông tin trong SHS tr.26-27 và trả lời câu hỏi.

- GV rút ra kết luận về vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát, kiểm chế thất nghiệp.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát, kiểm chế thất nghiệp.

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV - HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV dẫn: Bất kì Nhà nước nào cũng có vai trò nhất định trong việc tổ chức, quản lí các hoạt động kinh tế - xã hội. Ở Việt Nam, Nhà nước đóng vai trò quan trọng trong việc thiết lập, hỗ trợ, tạo điều kiện cho thị trường lao động và việc làm hoạt động suôn sẻ. - GV yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi, đọc thông tin, quan sát hình ảnh SHS tr.26-27 và trả lời câu hỏi: Qua các thông tin và hình ảnh trên, em hãy cho biết Nhà nước đã thực hiện các giải pháp nào để kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp. Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS đọc thông tin SHS tr.26-27, thảo luận và trả lời câu hỏi. - GV theo dõi, hỗ trợ HS trong quá trình học tập. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện 1 - 2 nhóm trả lời câu hỏi. - GV rút ra kết luận về vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát, kiểm chế thất nghiệp. - Các HS khác nhận xét, bổ sung. Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét và kết luận. - GV chuyển sang nội dung tiếp theo.	4. Tìm hiểu vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp - Thường xuyên thông tin về tình hình thất nghiệp, từ đó dự báo, đưa ra các giải pháp để kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp. - Khi tỉ lệ thất nghiệp tăng cao, Nhà nước sử dụng các giải pháp như: + Hoàn thiện thể chế về thị trường lao động, thực hiện đúng pháp luật về lao động; + Khuyến khích các cơ sở sản xuất kinh doanh mở rộng hoạt động sản xuất, chuyển đổi sản xuất để tạo thêm việc làm cho người lao động; + Thực hiện chính sách an sinh xã hội, chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp để giải quyết việc làm cho người lao động. - Thường xuyên quan tâm đào tạo lao động trình độ cao, đa dạng hoá các loại hình trường lớp, hỗ trợ người lao động tự tạo việc làm.

C. HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP

a. Mục tiêu: củng cố tri thức vừa khám phá; rèn luyện kĩ năng xử lí tình huống, liên hệ thực tế nhằm điều chỉnh ý thức, hành vi của bản thân với những vấn đề liên quan đến thất nghiệp.

b. Nội dung:

- GV yêu cầu HS trả lời nhanh các câu hỏi trắc nghiệm.
- GV hướng dẫn HS làm việc cá nhân, thảo luận và trả lời câu hỏi bài tập phần Luyện tập.

c. Sản phẩm học tập: HS trả lời câu hỏi trắc nghiệm và làm các bài tập phần Luyện tập và chuẩn kiến thức của GV.

d. Tổ chức thực hiện:

Hoạt động 1: Trả lời câu hỏi trắc nghiệm

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV lần lượt đọc các câu hỏi trắc nghiệm và yêu cầu HS xung phong trả lời nhanh:

Câu 1. Em hãy cho biết khái niệm của thất nghiệp là gì?

- A. Là tình trạng người trong độ tuổi lao động tìm được việc làm phù hợp cho bản thân mình.
- B. Là tình trạng người dân đều đem sức lao động của mình cống hiến vì sự phát triển chung của xã hội.
- C. Là tình trạng người lao động mong muốn có việc làm nhưng chưa tìm được việc làm.
- D. Là tình trạng công việc ứ ứ không có người giải quyết.

Câu 2. Tình trạng thất nghiệp để lại các hậu quả gì cho xã hội?

- A. Tình trạng thất nghiệp chỉ ảnh hưởng đến người lao động
- B. Tình trạng thất nghiệp ảnh hưởng trực tiếp tới nhà nước
- C. Tình trạng thất nghiệp ảnh hưởng nặng nề đối với mỗi cá nhân, với nền kinh tế và mọi mặt của đời sống
- D. Tình trạng thất nghiệp gây ảnh hưởng đối với các chuỗi cung ứng toàn quốc

Câu 3. Các nguyên nhân khách quan có thể gây ra tình trạng thất nghiệp là gì?

- A. Do bị kỉ luật bởi công ty đang theo làm.
- B. Do tình hình kinh doanh của công ty đang theo làm bị thua lỗ đóng cửa.
- C. Do thiếu kĩ năng chuyên môn, không đáp ứng được những yêu cầu mà công việc đề ra.
- D. Do sự không hài lòng với công việc mà mình đang có.

Câu 4. Nhà nước đã làm thế nào để tích cực thông báo đến cho người dân về diễn biến của tình trạng thất nghiệp?

- A. Tích cực quan sát tình hình về việc làm và đưa ra các dự báo về các ngành nghề cho người lao động
- B. Tập trung đầu tư cho các ngành nghề đang mang lại nguồn lợi kinh tế lớn
- C. Thực hiện các hành động giúp đỡ người thất nghiệp vượt được qua khó khăn trong khi chưa tìm được việc làm
- D. Hỗ trợ người lao động tìm được ra định hướng phù hợp với bản thân

Câu 5. Đối với các nhân lực bị mất việc làm do chưa có kinh nghiệm làm việc với máy móc ở trình độ cao, nhà nước nên làm như thế nào để hỗ trợ người lao động sớm tìm được việc làm phù hợp với bản thân?

- A. Tổ chức các khóa đào tạo kỹ năng nghề nghiệp cho nhân viên.
- B. Khuyến khích nhân viên tích cực tìm việc làm.
- C. Hỗ trợ nhân viên tìm kiếm việc làm phù hợp với bản thân mình.
- D. Yêu cầu các doanh nghiệp tuyển thêm nhiều nhân viên.

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS vận dụng kiến thức đã học và hiểu biết thực tế của bản thân về thất nghiệp để trả lời câu hỏi.
- GV hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận

- GV mời đại diện 1 – 2 HS trả lời lần lượt các câu hỏi:

Câu	1	2	3	4	5
Đáp án	C	C	B	A	A

- GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu đáp án khác (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá, chốt đáp án.
- GV chuyển sang hoạt động mới.

Hoạt động 2: Trả lời câu hỏi bài tập phần Luyện tập (SHS tr.27-28)

Nhiệm vụ 1: Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV hướng dẫn HS trả lời câu hỏi bài tập 1 dưới dạng Phiếu học tập:

Quan điểm	Đồng tình	Không đồng tình	Giải thích
a) Để giải quyết việc làm, Nhà nước phải tạo ra các điều kiện thuận lợi cho người lao động tự tạo việc làm.			
b) Chính quyền địa phương phải có trách nhiệm giải quyết việc làm cho người thất nghiệp ở địa phương.			
c) Trung tâm dịch vụ việc làm có trách nhiệm môi giới, giới thiệu việc làm cho người lao động.			
d) Người lao động giữ vai trò quan trọng nhất trong việc giải quyết thất nghiệp.			

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS làm việc cá nhân, vận dụng kiến thức đã học về thất nghiệp để trả lời câu hỏi.
- GV quan sát, hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận

- GV mời HS trả lời câu hỏi và thu Phiếu học tập:

Quan điểm	Đồng tình	Không đồng tình	Giải thích
a) Để giải quyết việc làm, Nhà nước phải tạo ra các điều kiện thuận lợi cho người lao động tự tạo việc làm.	x		Nhà nước đã thực hiện rất nhiều giải pháp như: hỗ trợ kết nối cung – cầu trên thị trường lao động, tập trung đào tạo nâng cao chất lượng lao động... đồng thời tạo ra các điều kiện thuận lợi để người lao động tự tạo việc làm.
b) Chính quyền địa phương phải có trách nhiệm giải quyết việc làm cho người thất nghiệp ở địa phương.		x	Chính quyền địa phương chỉ có trách nhiệm hỗ trợ người thất nghiệp như: thống kê tỉ lệ thất nghiệp tại địa phương, tìm kiếm thông tin, hỗ trợ người lao động tự tạo việc làm và tìm kiếm việc làm để giải quyết thất nghiệp.
c) Trung tâm dịch vụ việc làm có trách nhiệm môi giới, giới thiệu việc làm cho người lao động.	x		Trung tâm dịch vụ việc làm có chức năng thực hiện tư vấn, giới thiệu việc làm cho người lao động, cung cấp thông tin thị trường lao động cho người lao động.
d) Người lao động giữ vai trò quan trọng nhất trong việc giải quyết thất nghiệp.	x		Có lao động thì con người mới tạo ra nguồn thu nhập để nuôi sống bản thân và gia đình, đóng góp vào sự phát triển của đất nước.

- GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến bổ sung (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức.

- GV chuyển sang nhiệm vụ mới.

Nhiệm vụ 2: Em hãy cho biết những trường hợp sau đây thuộc loại hình thất nghiệp nào.

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV chia lớp thành 6 nhóm (2 nhóm cùng thực hiện 1 nhiệm vụ) và thực hiện nhiệm vụ: Em hãy cho biết những trường hợp sau đây thuộc loại hình thất nghiệp nào:

+ **Nhóm 1, 2:** Trường hợp a: Người không đi làm để tập trung giải quyết việc gia đình.

+ **Nhóm 3, 4:** Trường hợp b: Khi nhà máy chuyển đổi sản xuất từ cơ khí lên tự động hoá, hàng loạt lao động trong nhà máy bị mất việc làm.

+ **Nhóm 5, 6:** Trường hợp c: Người đi du học mới về nước chưa kiếm được việc làm.

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc trường hợp, vận dụng kiến thức đã học và hiểu biết thực tế về thất nghiệp, thảo luận để trả lời câu hỏi.

- GV quan sát, hướng dẫn (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động thảo luận

- GV mời đại diện các nhóm trả lời câu hỏi:

+ **Trường hợp a:** Thất nghiệp tự nguyện.

+ **Trường hợp b:** Thất nghiệp cơ cấu.

+ **Trường hợp c:** Thất nghiệp tạm thời hoặc thất nghiệp tự nguyện.

- GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến bổ sung (nếu có) cho các bạn.

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá và chuẩn kiến thức.

- GV chuyển sang nhiệm vụ mới.

Nhiệm vụ 3: Em hãy nhận xét việc làm của các tổ chức, cá nhân dưới đây

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV yêu cầu HS đọc các việc làm bài Luyện tập 3 SHS tr.28 và thực hiện yêu cầu:

Em hãy nhận xét việc làm của các tổ chức, cá nhân dưới đây.

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc các trường hợp SHS, vận dụng kiến thức đã học và hiểu biết thực tế về thất nghiệp để trả lời câu hỏi.

- GV quan sát, hướng dẫn (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động thảo luận

- GV mời 2-3 HS trình bày ý kiến của mình đối với từng trường hợp:

Trường hợp a:

+ Việc làm của chính quyền xã X chưa phù hợp, không bám sát với tình hình thực tế tại địa phương.

+ Hành động này đã gây lãng phí ngân sách nhà nước; đồng thời tiêu tốn thời gian, công sức học tập của người lao động tại địa phương.

Trường hợp b:

+ Hành động của chính quyền xã X là đúng, thể hiện tốt vai trò của chính quyền địa phương trong việc trong việc kiểm soát và kiềm chế thất nghiệp.

+ Hành động không hợp tác của một số hộ dân là sai, những hộ dân này chưa hiểu rõ về vai trò của nhà nước trong việc giải quyết tình trạng thất nghiệp => do đó, chính

quyền xã X cần tăng cường hơn nữa công tác tuyên truyền, để người dân trong xã hiểu rõ hơn về các chủ trương, chính sách.

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá và chuẩn kiến thức.
- GV chuyển sang nội dung mới.

D. HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG

a. Mục tiêu: HS tự giác áp dụng những điều đã học vào thực tiễn với không gian mới, tình huống mới nhằm tăng cường ý thức và kỹ năng, thường xuyên vận dụng những điều đã học để phát hiện và giải quyết các vấn đề có liên quan đến thất nghiệp.

b. Nội dung: GV hướng dẫn HS thực hiện nhiệm vụ tại nhà.

c. Sản phẩm học tập: Bài giới thiệu một tấm gương tạo việc làm, giải quyết thất nghiệp cho người lao động.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV yêu cầu HS thực hiện nhiệm vụ: Em hãy viết bài giới thiệu một tấm gương tạo việc làm, giải quyết thất nghiệp cho người lao động tại địa phương.
- GV hướng dẫn HS: Để viết bài giới thiệu, có thể tham khảo một số gợi ý sau đây:
 - + Tấm gương đó là ai?
 - + Họ đã tạo việc làm, giải quyết vấn đề thất nghiệp cho ngành gì, ở đâu?
 - + Quá trình hoạt động, làm việc và thực hiện giải quyết thất nghiệp cho người lao động như thế nào?
 - + Trong quá trình thực hiện, họ đã gặp những khó khăn gì, khắc phục ra sao?
 - + Họ nhận được sự giúp đỡ gì không? Nếu có thì nhận cái gì, từ ai?
 - + Kết quả, thành tựu từ kế hoạch, việc làm đó như thế nào?
 - + Thể hiện thái độ tôn trọng, ngưỡng mộ sự cống hiến và giúp đỡ của tấm gương đó?

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS làm việc cá nhân, dựa vào những kiến thức được học, tham khảo một số thông tin trên sách, báo, internet,... để viết bài.
- GV theo dõi quá trình HS thực hiện, hướng dẫn, hỗ trợ (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận

HS nộp sản phẩm vào bài học sau.

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

GV nhận xét, củng cố, dặn dò và kết thúc bài học.

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ:

- Ôn lại kiến thức đã học:
 - + Khái niệm thất nghiệp và các loại hình thất nghiệp.
 - + Nguyên nhân dẫn đến thất nghiệp.
 - + Hậu quả của thất nghiệp.
 - + Vai trò của Nhà nước trong việc kiểm soát và kiểm chế thất nghiệp.
- Làm bài tập trong SBT.
- Đọc và tìm hiểu trước **Bài 5: Thị trường lao động và việc làm.**